

วิสัยทัศน์

ด้านวิจัยการจัดการป่าไม้

ดร. คงศักดิ์ มีแก้ว

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยการจัดการป่าไม้

สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

.....

“งานวิจัยนั้นต้องวิจัยให้ครบวงจรและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้” เป็นปณิธานอันแน่วแน่ที่ตั้งใจจะศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชน วงการวิชาการและประเทศชาติตลอดมา

งานวิจัยที่ผ่านมามักมีเสียงตำหนิตลอดเวลาว่าวิจัยขึ้นหิ้ง,วิจัยแล้วใช้ไม่ได้ วิจัยตามใจที่นักวิจัยอยากทำหรือวิจัยไม่จบไม่ครบวงจรไม่สามารถนำมาให้ประชาชนหรือผู้ต้องการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้ วิจัยไม่ตรงจุดของปัญหา วิจัยที่ล้าสมัย หรือบางครั้งคนทั่วไปไม่รู้เรื่อง ซึ่งล้วนแต่เป็นข้อบกพร่องของการจัดการงานวิจัยทั้งสิ้น ถึงแม้จะมีนักวิจัยที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมากเพียงใดก็ตาม หากขาดการบริหารจัดการนักวิจัยที่ดีแล้วก็จะทำให้นักวิจัยเหล่านั้นไม่สามารถร่วมกันผลิตผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติได้ ดังนั้นจึงต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยที่ดีเพื่อให้นักวิจัยสามารถร่วมกันผลิตผลงานวิจัยที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติให้ได้

การบริหารจัดการงานวิจัยที่ดีนั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

๑. จริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัย ได้แก่

- ๑.) นักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์และคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ
- ๒.) นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำงานวิจัย
- ๓.) นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย
- ๔.) นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย
- ๕.) นักวิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย
- ๖.) นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย
- ๗.) นักวิจัยพึงนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นประโยชน์ในทางที่ชอบ
- ๘.) นักวิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
- ๙.) นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ

ซึ่งต้องดำเนินการให้นักวิจัยมีจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัยให้อยู่ในจิตสำนึกของนักวิจัยให้ได้เพื่ออุทิศกำลังสติปัญญาในการวิจัยเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อ

ความเจริญและประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติต่อไปโดยจะต้องสนับสนุนและเชิดชูเกียรติ
นักวิจัยที่ดีมีคุณธรรมและจรรยาบรรณอย่างเป็นรูปธรรมตลอดไป

๒. หลักคิดและแนวทางในการวิจัย ซึ่งจะต้องเข้าใจให้ถ่องแท้เสียก่อนว่า **การวิจัย** คือ
การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระเบียบเพื่อแสวงหาคำตอบหรือแสวงหาความรู้ใหม่ซึ่งจะทำให้
เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการหรือเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ ดังนั้น
นักวิจัยจะต้องกำหนดกรอบแนวคิดและขั้นตอนการวิจัยดังนี้

- ๑.) การเข้าใจถึงปัญหาที่จะดำเนินการวิจัยได้อย่างถ่องแท้
- ๒.) การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน
- ๓.) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ๔.) กำหนดแบบวิจัย
- ๕.) สร้างเครื่องมือวิจัยที่ถูกต้อง
- ๖.) การรวบรวมข้อมูล
- ๗.) การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๘.) การเสนอผลงานวิจัยให้ถึงกลุ่มเป้าหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ซึ่งขั้นตอนต่างๆเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการทำให้เกิดผลงานวิจัยที่ดีและสามารถนำมาสู่การแก้ไข
ปัญหาให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงได้

๓. การนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
รัชกาลที่ ๙ มาใช้ในการจัดการงานวิจัย ได้เป็นอย่างดียิ่ง เช่น

- ๑.) จะทำอะไรให้ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ๒.) ระเบิดจากภายในสร้างความเข้าใจและอยากทำก่อนมิใช่สั่งให้ทำ
- ๓.) แก้ปัญหาจากจุดเล็ก มองภาพรวมก่อนเสมอแต่การแก้ปัญหาต้องเริ่มจากจุดเล็ก
ไปหาจุดใหญ่
- ๔.) ทำตามลำดับขั้นตอนเริ่มจากความจำเป็นก่อน
- ๕.) ภูมิสังคมซึ่งต้องคำนึงถึงและให้สอดคล้อง
- ๖.) ทำงานแบบองค์รวมต้องคิดเชื่อมโยงให้ครบวงจร
- ๗.) ไม่ติดตำรา ทฤษฎีมากจนเกินไป
- ๘.) ประหยัด เรียบง่ายได้ประโยชน์สูงสุด
- ๙.) ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย
- ๑๐.) การมีส่วนร่วม
- ๑๑.) ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม
- ๑๒.) บริการจุดเดียว
- ๑๓.) ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
- ๑๔.) ใช้ธรรมชาติบำบัด
- ๑๕.) ปลุกป่าในใจคน ต้องให้เห็นคุณค่าของการกระทำก่อนลงมือทำ

- ๑๖.) ขาดทุนคือกำไร
- ๑๗.) การพึ่งตนเอง
- ๑๘.) พอยอยู่พอกิน
- ๑๙.) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒๐.) ความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจต่อกัน
- ๒๑.) ทำงานอย่างมีความสุข
- ๒๒.) ความเพียร
- ๒๓.) รู้รักสามัคคี

ซึ่งหลักการทรงงานของพระองค์นั้นหากศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้แล้วสามารถนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานวิจัยให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชนและประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

จากการปฏิบัติงานในหน้าที่นักวิจัยตั้งแต่เริ่มบรรจุเป็นข้าราชการกรมป่าไม้ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ซึ่งได้สังกัดฝ่ายวนวัฒนวิจัย กองบำรุง กรมป่าไม้จนถึงปัจจุบัน ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยในด้านวนวัฒนวิจัย มาตลอด แต่สิ่งที่ได้พบเห็นตลอดมาคืองานวิจัยไม่ครบวงจร ประชาชนไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น หากประชาชนมีที่ดินต้องการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อเศรษฐกิจมาสอบถามก็ไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้ว่าควรปลูกไม้อะไรดี ปลูกอย่างไร ผลตอบแทนเป็นเช่นไร ดังนั้นที่ผ่านจึงพยายามจะทำการศึกษาถึงชนิดไม้ที่เหมาะสมในการปลูกสร้างสวนป่า, ศึกษาถึงแหล่งพันธุ์ไม้ที่ดี, การปรับปรุงพันธุ์ไม้ ตลอดจนงานวิจัยชนิดไม้ให้ครบวงจรตั้งแต่สภาพระบบนิเวศน์ในป่าธรรมชาติ, การเก็บเมล็ด, การเพาะชำกล้าไม้, การปลูกและการเจริญเติบโต ตลอดจนการนำมาใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ส่งเสริมให้มีการปลูกและพัฒนาเป็นอาชีพได้สำเร็จ เช่น โครงการวิจัยไม้หอมแก่นจันทน์เพื่อการค้าและโครงการวิจัยไม้เทพทาร์เพื่อพัฒนาเป็นไม้เศรษฐกิจ โดยแสวงหาความร่วมมือจากผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านมาร่วมทำงานวิจัยด้วยกันภายใต้การมีส่วนร่วมจนสามารถวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และอบรมส่งเสริมให้ประชาชนจัดตั้งกลุ่มพัฒนาเป็นอาชีพที่มั่นคงได้จนได้รับรางวัล

ดังนั้นหากงานวิจัยได้รับการบริหารจัดการที่ดีสามารถทำให้นักวิจัยอุทิศตนเพื่อส่วนรวมได้ แล้วพัฒนางานวิจัยให้ครบวงจรประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ก็จะทำให้ประเทศชาติสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงต่อไป จึงได้มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะสร้างงานวิจัยอย่างครบวงจรและสามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาเป็นอาชีพที่มั่นคงได้ ซึ่งจากแนวความคิดดังกล่าวนี้สามารถนำมาเป็นแนวคิดในการเสนอชุดโครงการวิจัยการใช้ประโยชน์ไม้เสม็ดขาวครบวงจรบริเวณพื้นที่มูลนิธิชัยพัฒนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งได้รับอนุมัติโครงการและงบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนาให้ดำเนินการศึกษาวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๕ ปี เป็นตัวอย่างที่ประจักษ์ให้เห็นถึงผลของการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างมีระบบนั้นจะเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภายนอกและ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชนและประเทศชาติ